



## Oponentský posudek na bakalářskou práci Terezie Volfové: Vektorová grafika ve volnočasovém vzdělávání

Bohužel se napříč prací objevují časté překlepy a chyby, které by se daly jednoduše odstranit při důkladnějším pročtení (či použití kontroly pravopisu v editoru) např.: úvod str. 5., 4.odstavec – „...či dále rozvíjet nabyté vědomost...“; 6. odstavec „...v této kapitole si také si...“; kap. 1.3.1 „...pedagogických prostředku...“; kap. 1.5.1. „...je náročné vytýčit...“; kap. 1.6. poslední věta (kurz) – „počítačové, jazykové, vaření, kurzy, základů bojových umění, malby.“; str. 11 „...ve vtahu s osobou druhého...“; str. 12: „...jedním z nejčastějších způsobů...“; str.13 „...potýkají s jinými otázky.“; str.14 „...když si dítě kdy samo...“; str.27 „...vlastní vymyšlenou postavu.“ Rozhodně se nejedná o závažné chyby, jen upozornění pro autorku, aby si na toto dávala pozor. Zbytečně to snižuje úroveň odevzdané práce.

Jako hrubou formální chybu ale zejména považuji předložený seznam literatury, který je absolutně nepřehledný, nedodržuje formát, není seřazený podle abecedy a různé typy zdrojů jsou namixovány. Citace Pávková a kol. 2002 není uvedena zcela správně – namísto např. PÁVKOVÁ, J., HÁJEK, B., HOFBAUER, B., HRDLÍČKOVÁ, V. & PAVLÍKOVÁ, A. Pedagogika volného času: Teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času. 2002. 3., aktualizované vydání, Praha: Portál, ISBN 80-7178-711-6. je uvedeno: Pávková, Jiřina, a další. 2002. Pedagogika volného času. 3.vydání. praha: Praha: Portál, 2002, 2002. stránky 13-14, 39-41, 98-99. Uvedené ISBN (978-80-7367-423-6) je ke stejnojmenné knize autorky, ale vydané v roce 2008, nikoli 2002. V seznamu literatury se také neuvádějí jednotlivé stránky.

Úsměvné mi pak přijde třeba uvedení u knihy Tomáše Tůmy (2007) Počítačová grafika a design, že místo vydání je neznámé, namísto dohledání kompletní správné citace. To samé i u Kukly (2008) – Psychologie umění. Nechápu také u knihy Encyklopedie grafických formátů z roku 1997, proč tam je napsáno autor neznámý, když předtím správně uvádí autory publikace Murray a VanRyper.

V práci není sjednocen formát citování – autorka někde píše zkratku str. a jinde celým slovem stránky, někde pak neuvádí stránky vůbec (pozn. kde by bylo relevantní např. kapitola 3.2. zdroj Tůma 2007). U publikací, kde je více autorů používá označení *a další* namísto uvedení et al., a kol. Při uvádění citace na konci věty/odstavce má nejdříve větu ukončenou tečkou a pak teprve v závorce citaci. Při uvádění více citací má za sebou samostatné závorky namísto oddělení jednotlivých zdrojů středníkem. Publikaci *Estetická výchova, její stav a perspektivy* cituje názvem knihy namísto jménem autora (př. str. 10, podkapitola 1.5.1. konec první odrážky) – i v seznamu literatury má nejdříve uveden název a pak teprve autora

Dále se budu věnovat otázkám týkajícím se obsahové stránky práce po jednotlivých částech.

Podkapitola 1.3.2. Funkce zdravotní – na základě čeho autorka usuzuje, že je tato funkce méně významná než předchozí zmíněná funkce výchovně vzdělávací? A mohla by uvést příklady institucí, které nabízejí i služby stravování, které vedou ke zdravému stravování apod. Příklad z praxe?



U podkapitoly 1.3.3. autorka píše, že je negativním vlivům mládež vystavována v dnešní době, znamená to snad, že v minulosti tomu tak nebylo? Uvádí zde jmenovitě závislosti na návykových látkách, agresivita a netolerance...dokázala by autorka vymyslet nějaký historický příklad a jak to třeba bylo řešeno? Věřím, že konkrétně tento problém se netýká jen dnešní doby a vůbec jak autorka přesně definuje pojem dnešní doba?

Podkapitola 1.4. by bylo lepší, kdyby začínala na samostatné stránce.

U podkapitoly 1.5. se stále cituje dokola jen jeden zdroj, pouze jiné stránky, bylo by vhodné v rámci literární rešerše doplnit i o jiný zdroj.

Podkapitola 1.5.1. uvedené 2 odrážky mi nepřijdou logické. Očekávala bych více rozvedené, rozepsané, zvláště když se autorka na tuto kapitolu odkazuje dále v textu – kroužky jsou děleny dle obsahu činností viz. Kategorizace a organizace zájmových činností (1.5.1.), ale tuto informaci se tu nedozvíme. Píše jen o esteticko-výchovné činnosti a práci na počítači.

Kapitola 1.6. vhodný začátek na samostatné straně.

Kapitola 1.7. cituje zdroj z roku 2008 týkající se mládeže České republiky, je rok 2023 – neexistuje nějaká novější publikace, studie, statistika? Mládež z roku 2008 je úplně jinou generací než mládež dnešní. Může autorka více rozvést tvrzení, že lidé ve věku 16-18 let už nejsou pokládáni za děti, nechovají se tak a také se tak necítí? Jak se to projevuje? (pozn. Po nahlédnutí do zdrojového materiálu se jedná o téměř doslovné opsání odstavce.)

Následuje odstavce o adolescenci (období od 15 až do cca 22 let) citovaný z roku 1991 – informace zde předložené se tedy rozhodně nemohou vztahovat k dnešní generaci v tomto věkovém rozmezí, která vyrůstala za úplně jiných podmínek a tedy má zcela jistě úplně jinou charakteristiku, byť v mnohém může být podobná.

Uvedená definice mládeže dle autorky je pouze na základě věku (18-26 let), dokázala byste definici dále rozšířit i dle jiných faktorů? Vyskytuje se mládež ve všech kulturách?

Celkově je tato část úplně zbytečná - připadá mi, že je zde jen proto, aby si autorka definovala pojem „mládež“ pro praktickou část BP, a to ještě zcela vágně. Ale proč zrovna najednou se věnuje psaní o mládeži není ze struktury práce patrné. Stejně tak by mohla najednou psát o dětech, dospělých, seniorech, ale taky třeba o psech...dávalo by to podobný smysl.

Podkapitola 1.7.1. bylo by fajn uvést ještě nějakou novější studii, informace v této oblasti. ICT je dynamicky se rozvíjející obor, informace z roku 2015 jsou již z dnešního pohledu poněkud zastaralé. Změnila se situace v domácnostech co do vybavenosti technologiemi i společensko-kulturním vnímáním, i školská a volnočasová zařízení prošla zásadními změnami, a to nejen v souvislosti s pandemií Covid-19. Bylo by velmi přínosné toto v uvedené kapitole uvést, rozvést a doplnit. Chybí mi také nějaké statistické údaje – např. kolik % mládeže a jakého věku vlastní jaké zařízení, kolik tráví času na těchto zařízeních, porovnání v letech, preferované způsoby využívání konkrétních technologií apod.



Kapitola 2 – Autorka tvrdí, že ve výtvarném projevu dětí a mládeže se uplatňují jiné postupy než při samotné umělecké tvorbě. Žáci se potýkají s jinými otázkami v životě než umělci. Může autorka více specifikovat, přidat praktický příklad, jak je to myšleno? Znamená to snad, že umělcem nemůže být dítě? V kapitole mi také chybí alespoň zmínka o prožitkovém tvoření.

Podkapitola 2.2.5. Digitální tvorba – autorka cituje práci z roku 1996, že v prvních letech se tyto nástroje používaly ojediněle a dnes možností a přístrojů přibývá. Rozdíl mezi 2023 a 1996 je v této oblasti celkem zásadní čili by se určitě hodilo text doplnit o novější data.

„Rozvoj vizuální a digitální gramotnosti prostřednictvím nových technologií je ve výtvarné výchově učiteli často opomíjen, což může ovlivnit zájem žáků o výtvarnou oblast, digitální umění a celkovou výtvarnou kreativitu. “Je toto osobní tvrzení autorky nebo převzaté? Chybí podložení nějakými daty, citací... (pozn. po bližším náhledu na zdroj Bajnarová 2021 se jedná v podstatě o doslovně opsanou větu). Navazující část je také doslovně opsaná z uvedeného článku (kde sama Bajnarová u tohoto odstavce cituje jinou svou publikaci: BAJNAROVÁ, Marie. Učitelé si často nevědí s výtvarnou radou: Některé děti dělají žirafu z kaštanů v mateřské škole, na prvním, ale i na druhém stupni. 124. vydání. Praha: Učitelské noviny, 2021. 4 s. ISBN 0139-571.)

Kapitola 3 – v rámci rešerše bych očekávala alespoň základní informace i o jiných typech grafiky.

3.4. – nadbytečné, v podstatě uvádí tutéž informaci jako v 3.3. u popisu jednotlivých programů

3.5. Teorie barev – když už se autorka do tématu pustila bylo by vhodné text doplnit o citace z biologických a fyzikálních publikací, citace z webu wikisofia je opravdu v bakalářské práci nedostatečná. Navíc je vidět, že uvedenému tématu studentka pořádně nerozumí a jen něco opisuje. Každopádně nechápu, proč se vůbec tímto najednou v práci zabýváme po tématu softwaru a formátů...

Podobně dále v 3.5.1. barvy z psychologického hlediska. Proč? Jak to souvisí s tématem práce? Odkazuje zde na obrázek 2, ten se nachází až v příloze BP a má tam označení Obrázek 1. Lepší by bylo obrázek vložit přímo do textu práce k uvedené podkapitole. V podkapitole dále autorka popisuje symbolismus barev. Bylo by vhodné uvést, že se jedná primárně o kulturní vnímání „západu“. Vhodné by bylo doplnit u jednotlivých barev i jak jsou vnímány v jiných kulturách např. bílá barva nevinnosti, čistoty vs. bílá jako symbol smrti, když už to autorka na začátku nakousla.

V 3.5.2 opět odkazuje na obrázek 2, ale myslí tím obrázek 1.

V 3.5.3 chybí mi zde úplně informace o modelech HSV (HSB) a CIE. Neuvádí ani jaké se v počítačové grafice používají systémy kódování barev. Citace „informatiky, 2022“ je uvedená špatně, jak zde, tak v seznamu literatury.

V praktické části nám autorka představuje kurz vektorové grafiky v licencovaném programu Adobe Illustrator, který připravila ve formě tří dvouhodinových setkání pro mládež ve věku 20-23 let. 6 účastníků se naučilo si v programu vytvořit vlastní postavičku. Jak vybrala jednotlivé





účastníky? Jaká byla jejich vstupní úroveň? Proč si vybrala právě tuto cílovou skupinu – předpokládám studenty TF 20-23 let a ne třeba skupinku náctiletých na SŠ? Proč byl zvolen grafický program na stolním PC/notebooku, oproti třeba nějaké jiné variantě využitelné na chytrém mobilním telefonu/tabletu? Z jakého důvodu byl zvolen právě placený program Adobe Illustrator namísto jiného software, se kterým by mohli účastníci pracovat i dále po skončení kurzu?

Na str. 24 se nachází Tabulka 1 s tematickým plánem, ta je pak uvedena vzadu na seznamu příloh – přestože není součástí přílohy BP.

Metodické zpracování praktické části je nedostatečně zpracované. Pokud uvádím nějaké vzdělávací cíle co chci splnit, musím je na základě zvolených metod výuky/ hodnocení/ zpětné vazby, také umět ověřit, že byly skutečně splněny. Zajímá mě jakým způsobem autorka naplnila a ověřila svůj úplně první zvolený cíl: Dokážou ocenit hodnotu grafického designu, ocenit estetické hodnoty grafického designu? A samozřejmě i další zvolené cíle ke kurzu i k jednotlivým lekcím. Z předložené práce se toto bohužel nedozvíme. Opravdu je potřeba do cíle u této věkové skupiny psát jemnou motoriku? U všech lekcí se víceméně opakují stejné vzdělávací cíle, popis prostředí, materiální zajištění, metody práce - je zbytečné to opakovat. Pasáže s názvem motivace jsou pak naprosto nadbytečné, nic neříkající a v bakalářské práci nemají co pohledávat.

U lekce 1 píše autorka co bude dělat, u lekce 2 a 3 pak píše naopak v minulém čase co udělala. Pro přípravu/popis lekcí by zde bylo vhodnější a přehlednější použít např. formátu lektorského scénáře. Za každou lekcí autorka píše reflexi. Jedná se ale opět jen o popisný charakter, zcela chybí nějaké hlubší zamyšlení, úplně jsou ignorovány zkušenosti/zpětná vazba od účastníků kurzu. Na konci první lekce píše, že se rozhodla zařadit vždy na začátek opakování a na konec lekce shrnutí – přičemž hned v lekci 2 toto porušila, když sama píše v lekci 3, že byla chyba, že se v druhé lekci věnovali jen malování na papír a neprocvičovali práci v programu co se předtím studenti naučili. V příloze jsou pak ukázky práce studentů, ale nikde v textu na ně autorka neodkazuje. Zároveň se také nikde nedozvíme, zda a jaký měl kurz vůbec reálný smysl pro samotné účastníky kurzu. Přitom zpětná vazba od účastníků je nepostradatelnou součástí lektorské práce.

Závěr: Předložená bakalářská práce obsahuje několik zásadních nedostatků. Souvislost mezi kapitolami a podkapitolami není místy logická a smysluplná, informace jsou předkládány pouze v popisné formě bez hlubšího zamyšlení, doplnění. Místy doslova jen opsané z uvedených zdrojů. Nesplňuje tedy požadavky kladené na literární rešerši. Praktická část práce také není adekvátně k tématu práce zpracována a obsahuje řadu nedostatků. Z výše uvedeného vyplývá, že práce nesplňuje požadavky kladené na bakalářskou práci, a proto ji **nedoporučuji k obhajobě**.

V Českých Budějovicích 30. 4. 2023

Mgr. et Mgr. Martina Karásková